

Kulttuuri

Toimitus: Veera Jääskeläinen, Iikka Taavitsainen
Sähköposti: kulttuuri@savonsanommat.fi,
etunimi.sukunimi@savonsanommat.fi.
Puhelin: 017303111

Seksuaalisuuden kuolemanhämärä

Elokuvat

ENSI-ILTA RAKKAUTTA JA ANARKIAA -FESTIVAALILLA

★★★★

Anna Eriksson on tiukasti oman viittansa kantaja. Ensin hän lyö menestyvän iskelmälaulajan uransa jäihin ja avaa sanaisen arkkunsa bisneksen raadollisuudesta. Siltoja poltetaan oikein urakalla. Syn-tyy kuitenkin erinomainen ja omaehtoinen levy, *Mana*, joka ei juurikaan radiosoittoa saa.

Viiden vuoden ajan Eriksson hauduttelee elokuvaa **Marilyn Monroe**sta. Ei riitä, että Eriksson laatii käsikirjoituksen, ohjaa ja näyttelee itse pääosan; hän myös leikkaa ja säveltää musiikin elokuvaan.

Sarah Churchwellin kirjoittama elämäkertä *The Many Lives of Marilyn Monroe* on toiminut jonkinlaisena inspiraation lähteenä. Kirja herätti Erikssonin kiinnostuksen tutustua Marilynin elämään syvemmin ja sitä kautta fokuoimaan luettua oman taiteensa kautta.

Alun perin oli tarkoitus työstää kuvauksesta vastaavan Erikssonin puolison, **Matti Pyykön**, kanssa 15 minuuttia kestävä videotaideteos, mutta projekti paisui vähitellen 90 minuuttia kestäväksi *M*-elokuvaksi.

Eriksson on elokuvassaan niin auki ja kaikkensa antava, ettei tällaista rohkeutta ja itsensä alttarille uhrautumista voi kuin arvostaa.

Olen katsonut elokuvan kahdesti, ja olen edelleen varsin hämmäntynyt. *M* on häiriintynyt, mutta äärettömän kiinnostava. Marilynin viimeiset vaiheet ovat jonkinlaisena kontekstina tässä unenomaisessa, tajunnanvirran kuljettamassa elokuvassa, jossa on ripaus **David Lynch**iä ja melkoinen määrä symboliikkaa, joka avautuu tai sitten ei.

Jokainen kuva on täynnä merkityksiä, jossa naisen ruumis on kohde ja kauppatavara. Himoo, nautinto ja kuo-

lema kulkevat omituista dance macabreaan, jossa ei tunne- ta minkäänlaista inhimillisyyttä tai lämpöä. Tuntuu, että kyseessä on mystinen seksin ja kuoleman salaliitto. Ihmis-kauppatavara käytetään lop- puun ja heitetään lopulta roskiin. Lihat nuijitaan ja nau- laa lyödään käsiin kuin eräällä nasaretilaisella konsanaan.

Symboliikka on vahvaa ja jos- sain määrin jopa luotaan- työntävää. Lähikuvat naisen alapäästä ja siitä kuinka siel- tä pihdeillä vedetään jotain veristä, sikiönnäköistä, ovat suhteellisen inhorealistista kuvastoa. Kaiketi Erikssonilla on tähän selitys? Itselleni se ei täysin aukene.

Lähes koko elokuvan ajan Erikssonin näyttelemä Marily- n-hahmo on alasti. Hän on kuin nukke, vailla inhimil- lisyyttä. Hän katselee maail- maa kuin ihmetellen missä on. Hän sanoo, että on imenyt paljon juutalaista päästäkseen nykyiseen asemaansa. Hyvä- sikäytön uhrina hän tuntuu olevan edelleen ja löytää itsen- sä hyödyttömänä raatona pel- lonlaidalta. Itsemurhan tarve on jonkinlainen kaari koko elokuvan yllä. Meksiko on avain. Viittaus **Ennio Morricone** -tyyppisen musiikin kautta italowesternien maailmaan on aika erikoinen, mutta tyylikäs.

M-elokuva kuitenkin vangitsee katsojansa. Ei ole tarvetta selvittää, mitä kaikkea Eriksson yrittää selvittää tällä elokuva- laan. Jokainen kuva on tark- kaan mietitty, jokainen ääni, jokainen leikkaus palvelee kokonaisuutta.

Jonkin verran olisi eloku- vaa voinut lyhentää, koska jot- kut kuvat toistavat itseään ja tietty inhorealismi lyö silmil- le. Arvostan kuitenkin suuresti rohkeutta ja tinkimättömyyt- tä laittaa itsensä totaalises- ti likoon ja tehdä äärettömän kiinnostava elokuva, josta riit- tää pohdiskeltavaa. *Kun kat- soit minuun* ei tunnu enää yhtään samalta.

Olli-Matti Oinonen

Live Nation. Yhdysvaltalaisen metallibändin keikka järjeste- tään Hämeenlinnan Kantolan tapahtumapuistossa.

Yhtyeen maailmankiertue alkaa toukokuussa Lissabonissa, minkä jälkeen Metallica soittaa 20:ssä Euroopan maassa.

Keikan lipunmyynti alkaa perjantaina.

KONSERTTI

Metallica esiintyy Suomessa heinäkuussa

Raskaan rockin jättiläinen Metallica esiintyy Suomessa ensi kesänä osana *Worldwired*-maailmankiertuetta, kertoo

James Stenhouse ja Gemma Paintin äänittävät tällä viikolla rakkauslauluja Kuopion torilla.

ANTI-festivaali

Rakkauslauluja Euroopasta

Gemma Paintin ja James Stenhouse haluavat herättää toisenlaista, kuuntelevampaa, keskustelua Euroopasta.